

Нормативні документи сучасної літургійної традиції УГКЦ відповідно до ККСЦ та партикулярного права УГКЦ?¹

Це дослідження мало б відповісти на запит: які є нині нормативні документи сучасної літургійної традиції УГКЦ. Зразу скажу, що немає одностайної думки щодо цього питання, оскільки відповідь залежить в першій мірі від еклезіології даної Церкви, а їх в сучасній порі є дві в УГКЦ. Звідси і ми спостерігаємо дві точки зору на це, які є нормативні документи, що нині регулюють літургійну молитву УГКЦ. Постараюся коротко їх представити і показати, як, на основі вибраного напрямку, по різному інтерпретується нормативні документи, в тому числі й Кодекс Канонів Східних Церков. Згодом перейду до більш детального представлення проекту Літургійних канонів Партикулярного Права УГКЦ, оскільки вважаю, що вони, якщо будуть належно зредаговані зможуть надати дійсно вселенського скерування літургійній прославі Бога УГКЦ.

Перший канонічно-літургійний світогляд

Один канонічно-літургійний світогляд УГКЦ спирається на II Ватиканський собор, як на добру основу для сучасного літургійного відновлення в Церкві. Як наслідок цього Собору, для практичного виконання цих норм, вийшов Кодекс Канонів Східних Церков, але оскільки цього було замало для розуміння духу літургійної молитви та його реалізації, до ККСЦ додано офіційну *«Інструкцію застосування літургійних приписів...»* цього Кодексу².

Такими є напрямні, згідно яких повинні розвинутися літургійні практики всіх поодиноких східних католицьких Церков в XXI столітті. Ця думка ґрунтується на тому, що *«після Другого Ватиканського Собору найважливішу збірку норм для Східних Церков становить Кодекс Канонів Східних Церков»* (Інструкція, 4). Від коли цей Кодекс набрав чинності 1 жовтня 1991 р., то згідно кан. 6.: *«1-е – скасовуються всі закони загального або партикулярного права, які суперечать канонам Кодексу або які стосуються справ, повністю врегульованих у цьому Кодексі; 2-е – відкликаються всі звичаї, які скасовуються канонами Кодексу або суперечать їм і не є столітніми або незапам'ятними»*.

Для цього, щоби зрозуміти вповні кан. 6 треба прочитати кан. 39 ККСЦ, який наказує зберігання обряду та власне **традиції** усього християнського Сходу і, зокрема, кожної Східної Церкви такими словами: *«Слід сумлінно зберігати й підтримувати обряди східних Церков як спадок всієї Христової Церкви, в якому відзеркалюється та **традиція**, що походить від Апостолів*

¹ Патріарша літургійна комісія УГКЦ; Літургійна комісія Львівської архієпархії УГКЦ; Секція літургійного богослов'я кафедри богослов'я УКУ. Конференція «Джерела сучасної літургійної традиції УГКЦ». Львів, УКУ, ФБФ, 19 квітня 2012 р.

² Конгрегація у справах Східних Церков. Інструкція застосування літургійних приписів Кодексу Канонів Східних Церков. Львів 1998.

через Отців, і який утворює божественну єдність католицької віри в її різноманітності». Це значить, що має бути додержана норма II Ватиканського собору із декрету про Екуменізм «Unitatis redintegratio [Востановлення єдності]», 6: «Кожен повинен усвідомлювати, що надзвичайно важливо розуміти, шанувати, берегти і плекати багате літургійне і духовне надбання Східних Церков для того, щоб вірно зберігати повноту християнської традиції, і наближати примирення між християнами Сходу і Заходу».

Таким чином можна сказати, що в Церкві існують три види традиції – традиція до роз'єднання поодиноких Церков (для нас – це на жаль Берестейська унія 1596 р.); традиція, якій більше ніж сто років; традиція, якій менше ніж тридцять років. Тут слово «традиція» можна замінити «звичаем». Оскільки, згідно кан. 1499 «Закони слід розуміти за прямим значенням слів, яке розглядається у тексті і контексті», потрібно відмінити в УГКЦ всі звичаї, які повстали для того, щоб відрізнитися від православних і задля того суперечать самій природі як Київської, так і Вселенської традиції.

Для цього ідеальною є «Інструкція», яку треба впроваджувати поступово, повертаючись до старинних традицій в розумінні II Ватиканського собору. Для того найоптимальніший варіант, щоб книги склалися в змішаних комісіях разом із православними київської традиції. Треба зміни впроваджувати через позитивне представлення старинної автентичної традиції і її багатства, а не методом протистояння чи прямого відкидання цього, що для багатьох людей стало не тільки обрядом, а але символом приналежності до Греко-католицької Церкви.

Другий канонічно-літургійний світогляд

Другий канонічно-літургійний світогляд в основному залишається на засадах, які були дуже поширені в Греко-католицькій Церкві до II Ватиканського собору, де стверджувалося, що Православна Церква не веде до спасіння, і що греко-католикам не треба рівнятися до Православної Церкви, бо природа греко-католицизму не православна, а католицька. Оскільки крім римо-католицького богослов'я не було іншого католицького богослов'я, то означало, що греко-католикам вже не треба було зберігати православно-католицьку традицію, а бути просто римо-католиками із своєю окремою традицією, яка однак не мала бути православною. В тому ключі все, що змінювало оригінальну київську літургійну традицію було бажаним, бо віддаляло греко-католиків від православних. Це був природний спосіб думання, бо оскільки богослов'я і світосприйняття вже були римо-католицькими, то й зовнішній вияв богочитання мав рівнятися остатньому. Ця ідеологія була потверджена на Замойському (1720 р.) і Львівському соборах (1891 р.), які стали визнані Римським престолом як універсальне право для русинів греко-католиків

оскільки відповідали вповні пост-тридентійській еклезіології і відомому переконанні вищості римо-католицького обряду, що відомий нам під назвою «*praestantia ritus latini*»³.

Нині в УГКЦ є багато прибічників думки, що дійсно УГКЦ має свій окремий шлях, в тому значенні, що належить до римо-католицького, а не до православного світу і для того має чітко зберігати літургійні надбання, які відрізняють їх від православних. Для цього, щоб не піддатися духові II Ватиканського собору, та ККСЦ, вони цитують кан. 1502 ККСЦ § 2, який так твердить: «Закон загального права, хіба що щось інше виразно застережено в самому законі, не змінює закону партикулярного права, ані закон партикулярного права, виданий для якоїсь Церкви свого права, не змінює більш партикулярного права, який діє в Церкві». Тут однак не можна забувати про § 1 того самого кан. 1502, який звучить: «Пізніший закон скасовує попередній або змінює, якщо виразно це постановляє, або якщо є йому прямо протилежний або повністю упорядковує предмет попереднього закону».

Ця друга школа вважає, що «вічними» нормами для УГКЦ є і мають бути собори Замойський і Львівський, навіть якщо вони стали вже не «*praeter legem* [поруч закону]», а «*contra legem* [проти закону]», інакше ця Церква втратить свою ідентичність. Всі літургійні книги мають їм підпорядковуватися. Винятками становлять літургійні книги видані для вжитку русинів під назвою «*recensio ruthena*» Римським апостольським престолом⁴. Оскільки цю політику неможливо

³ Бенедикт XIV. Конституція «*Etsi Pastoralis*» 26 тра. 1742 // *Codex Iuris Canonici Fontes*, т. I, вид. P. Gaspari. Typis Polyglottis Vaticanis 1923, № 328, с. 734-755.

⁴ Для цікавості ось листа всіх видань «*Recensio Ruthena (pro Ucrainis et Ruthenis)* [Руська редакція (для українців і русинів)]» серед «Літургійних книг для східних Церков» згідно веб-сайту Римського Апостольського Престолу *The Roman Curia – Vatican Publishing House* <http://www.vatican.va/roman_curia/institutions_connected/lev/documents/varie.html> (перегл. 20 тра. 2012).

01	<i>Liturgicum</i> , 1952, с. 678 [ISBN 88-209-0913-8]
02	<i>Sacra et Divina Liturgia Sancti Patris nostri Ioannis Chrysostomi</i> , 1962, с. 678 [ISBN 88-209-0912-X]
03	<i>Sacra et Divina Liturgia Sancti Patris nostri Ioannis Chrysostomi</i> , 1955, с. 112 [ISBN 88-209-0911-1]
04	<i>Sacra et Divina Liturgia Sancti Patris nostri Basilii Magni</i> , 1962, с. 136 [ISBN 88-209-0910-3]
05	<i>Sacrum et Divinum officium Praesantificatorum</i> , 1962, с. 68 [ISBN 88-209-4261-5]
06	<i>Ordo Officii Vespertini, Nocturni et Matutini pro diversis anni temporibus</i> , 1941, с. 68 [ISBN 88-209-0908-1]
	<i>Sanctum Evangelium continuo ordine dispositum cum Menologio et Tabellis, cun festis propriis</i>
07	- <i>grandioribus characteribus typis expressum</i> , 1941, с. 544 [ISBN 88-209-0907-3]
08	- <i>minoribus characteribus typis expressum</i> , 1959, с. 544 [ISBN 88-209-0504-3]
09	<i>Evangelia pro Dominicis, Festis et diversis occasionibus servitii ritualis</i> , 1952, с. 544 [ISBN 88-209-0905-7]
10	<i>Apostolus, sive Acta et Epistolae SS. Apostolorum pro toto anno liturgico</i> , 1955, с. 736 [ISBN 88-209-0904-9]
11	<i>Epistulae pro Dominicis, Festis et diversis occasionibus</i> , 1952, с. 302 [ISBN 88-209-4262-3]
12	<i>Ordo Officii Sanctae ac Magnae Dominicae Paschatis</i> , 1946, с. 24 [ISBN 88-209-0541-8]
13	<i>Rituale parvum</i> , 1952, с. 468 [ISBN 88-209-0542-6]
14	<i>Kniga molebnikh pienij</i> , 1952, с. 372 [ISBN 88-209-4263-1]
15	<i>Ordo celebrationis Vesperarum, Matutini et Divinae Liturgiae iuxta recensionem ruthenam</i> , editio altera, 1953, с. 136 [ISBN 88-209-0915-4]
	<i>Casoslov, liber precum pro sacerdote</i> ,
16	- <i>edito maior</i> , 1950, с. 1264 [ISBN 88-209-0914-6]

вже офіційно провадити на цілу Церкву, то це нині робиться через поширення книг «для приватного вжитку».

Легітимна канонічно-літургійна база – це канонічні літургійні книги УГКЦ

Незалежно від існування цих двох напрямів думання, мені видається, що, законодавчою базою для літургійного богочитання УГКЦ не мають бути нормативні документи, типу кодексів, інструкцій чи навіть соборів, а самі літургійні книги, видані Главою цієї Церкви, або ним виразно благословенні для загального вжитку в цілій УГКЦ. Саме ці книги мають бути офіційними нормуючими правилами літургійної молитви даної спільноти, в якій перебуває ціла Вселенська Церква. Немає в принципі цікавити простого священнослужителя чи світлого дяка, що там сказав один чи другий собор, а що змінив патріарший синод, що практикується в латинській, а що в православної Церкві. Всі належно прийняті легітимні рішення Синоду єпископів УГКЦ мають бути внесені сучасними редакторами літургійних книг в запропоновані тексти, які видає патріарх. Ніякі літургійні накази синоду, чи єпископа, які би не були офіційно проголошені патріархом не мають юридичної сили в УГКЦ, вони не повинні виконуватись, бо вносять тільки додаткове замішання та сприяють приватній ініціативі.⁵

17	- editio minor, 1962, с. 948 [ISBN 88-209-0916-2]
----	---

18	<i>Liber Pontificalis</i> , 1975, с. 360 [ISBN 88-209-4264-X]
----	---

⁵ Одна справа – це доведення до відома народу постанов синоду УГКЦ, – неофіційно: через Інтернет, чи інші мас-медіа, – офіційно: через публікацію в журналі «Благовісник». Таке оприлюднення рішень синоду ще не робить із них автоматично законів чи канонів для УГКЦ, тим більше у літургійних питаннях. Другим виміром – це проголошення законів УГКЦ, які такими стають на підставі окремого адміністративного акту Глави Церкви, окремо публікованого в офіційному журналі «Благовісник», з дотриманням всіх відповідних процедур передбачених правом. Синод може вирішити, як це робити, але завжди зберігаючи важливе розрізнення між «законами» і «постановами чи рішеннями». Про це так пише кан. 111, § 1 ККСЦ: «Синод Єпископів патріаршої Церкви визнає спосіб і час оголошення законів і оприлюднення рішень». При тому слід пам'ятати, що виключна компетенція виконання таких адміністративних актів належить патріархові. Кан. 112, § 1 ККСЦ наказує: «До Патріарха належить проголошення законів і оприлюднення рішень Синоду Єпископів патріаршої Церкви». Щодо літургійних законів, то кан. 150, § 2 ККСЦ вчить: «Закони, прийняті Синодом Єпископів патріаршої Церкви й проголошені Патріархом, якщо вони літургійні, то набирають чинності повсюдно». Щоб не було, кан. 1488 ККСЦ чітко визначає, що: «закони постають через їх проголошення». Коментатор ККСЦ, Пю Віто Пінто (Pinto P. V. *Commento al Codice dei Canoni delle Chiese Orientali*, т. II. Città del Vaticano 2001, с. 1164) пише, а за ним майже буквально повторює, в 2002 р., Джордж Недунгатт (Недунгатт Дж. Путівник по Східному Кодексу. Коментар до Кодексу Канонів Східних Церков. Львів 2008, с. 663): «Закони “постають”, тобто, вони з'являються чи стають тим, чим вони є, за допомогою акту проголошення. Тому проголошення є способом створення і народження законів. Усе, що передує проголошенню, є приготуванням і формулюванням законів, діяльності, у якій спільнота може різними способами брати участь. Але закон починає існувати як закон за допомогою акту проголошення. Влада створювати закон відрізняється від влади проголошувати їх; це дві окремі влади і ними може бути наділена одна чи різні особи. У той час як закони, створені єпархіальним єпископом, також проголошує він (кк. 191, 241), патріарх повинен проголошувати закони, створені Синодом Єпископів Патріаршої Церкви (к. 122 § 1)... Проголошення не слід сплутувати з опублікуванням чи повідомленням закону. Це акт, який, роблячи закон відомим, також повідомляє його як обов'язкову норму поведінки для спільноти.» (Тут подаю текст Недунгатта.) Так, що «рішення» чи «постанова» синоду, яка має відповідну якість, для того, щоб стати «законом» чи «правилом» має обов'язково бути проголошена окремим адміністративним актом патріарха, щоб стати тим «законом» чи «правилом». Бо, далеко не всі постанови синодів мають законодавчу силу, а багато з них є просто повідомленнями про призначення осіб, чи святкування подій чи рекомендації єпископам і т.д. Це ще один аргумент в користь того, що, якщо якийсь повідомлення має мати нормативний характер – це має бути окремо задекларовано, інакше такого в природі речі не може статися.

Так, офіційні літургійні книги мають бути єдиними і остаточними нормативними документами сучасної літургійної традиції УГКЦ. Тут дуже важливою являється роль єпископів і архімандритів, які як наглядачі, повинні самі не видавати ніяких книг ніби «для приватного вжитку», (а це часто трапляється задля інертності центральних органів Церкви), не дозволяти на поширення і практичного вжитку такого типу книг в парохіях і монастирях. Вони мають, в своїх соборах і матірних монастирях, провадити прикладну літургійну молитву згідну офіційних літургійних книг УГКЦ. В тому і полягає наказ кан. 199 § 1 ККСЦ, який каже: *«Єпархіяльний Єпископ, як керівник, поборник і охоронець всього літургійного життя в довіреній йому єпархії, повинен дбати про те, щоб воно якнайбільше розвивалось і регулювалось відповідно до притисів і законних звичаїв Церкви свого права. § 2. Єпархіяльний Єпископ має старатися, щоб у власній кафедральній церкві відправлялась принаймні частина церковного правила, навіть щоденного, згідно з законними звичаями власної Церкви свого права, також, щоб у кожній парафії в міру сил відслужувалось церковне правило...»*

Проект Літургійних канонів Партикулярного Права УГКЦ

Оскільки УГКЦ існує в координаті канонічного права Римського апостольського престолу, а він видав ККСЦ в якому передбачено кілька специфічних окремих канонів для поодиноких Східних католицьких Церков, то в УГКЦ є *Робоча група щодо опрацювання Партикулярного права УГКЦ*, яка працює над новою редакцією Партикулярного права УГКЦ. Думаю, що в цієї *Робочої групи* є добра нагода вичерпно іплементувати *«Інструкцію застосування літургійних притисів Кодексу Канонів Східних Церков»* в Партикулярне право УГКЦ, бо ясно нині, що немає доступних для всіх літургійних книг, (тобто єдиних нормативних документів), які б регулювали молитвою цілої УГКЦ і ще довго їх не буде.

Оскільки я маю честь бути членом цієї робочої групи і неформально представляю канони літургійного змісту, вважаю, що для майбутньої гармонізації всіх літургійних норм в УГКЦ добре було б сягнути думки ширшого кола літургістів УГКЦ, а також інших богословів, щодо змісту літургійних норм Партикулярного права УГКЦ. Для цього тут представляю таблицю в якій позначені в трьох рядах: 1. Канон ККСЦ; 2. Правило ПП УГКЦ 2001; 3. Робоча пропозиція ПП УГКЦ 2012. В найближчому майбутньому чекаю на ваші зауваження, яких обов'язково донесу до *Робочої групи*.

Проект Партикулярного Права УГКЦ. Літургійні канони (текст неофіційний станом на березень 2012 р.)

Верховний архієпископ

Кан. 10.

*Кан. 94
ККСЦ*

Божественну Літургію за народ усієї, очолюваної ним Церкви, Патріярх повинен правити у свята, встановлені партикулярним правом

2001 ПП УГКЦ	Патріарх – Верховний архієпископ повинен служити Божественну Літургію за народ усієї очолюваної ним Церкви щонеділі й у свята, встановлені Синодом Єпископів.
2012 Проект	Верховний архієпископ повинен служити Божественну Літургію за народ усієї очолюваної ним Церкви щонеділі й у такі свята: <ol style="list-style-type: none"> 1. Різдво Пресвятої Богородиці; 2. Всемірне Воздвиження Чесного І Животворящого Хреста 3. Св. свщм. Йосафата – Архієпископа Полоцького 4. Введення в храм Пресвятої Богородиці 5. Св. апостола Андрія Первозванного 6. Різдво Христове; 7. Богоявлення Господнє; 8. Благовіщення Пресвятої Богородиці 9. Вознесіння Господнє; 10. Блаженного свщм. Миколая (Чарнецького) і тих що з ним постраждали і бл. Свящмч. Омеляна 11. Свято Верховних Апостолів Петра і Павла 12. Св. рівноап. Володимира Хрестителя Руси-України 13. Преображення ГНІХ; 14. Успіння Пресвятої Богородиці.
Джерела	Кан. 880 §3 ККСЦ відповідно до рішення Синоду 1996-1997 р.
Примітка	

Єпархіальний єпископ

Кан. 21.

Кан. 198 ККСЦ	Єпархіальний Єпископ хай часто відправляє Божественну Літургію за народ довіреної йому єпархії, а в дні, приписані партикулярним правом власної Церкви свого права, повинен її служити
2001 ПП УГКЦ	Єпархіальний єпископ зобов'язаний служити Божественну Літургію за вірних, довіреної йому єпархії щонеділі і кожного встановленого загальним правом і кан. 114 Партикулярного права свята.
2012 Проект	Єпархіальний єпископ зобов'язаний служити Божественну Літургію за народ довіреної йому єпархії в усі неділі і такі свята: <ol style="list-style-type: none"> 1. Різдво Пресвятої Богородиці; 2. Всемірне Воздвиження Чесного І Животворящого Хреста 3. Св. свщм. Йосафата – Архієпископа Полоцького 4. Введення в храм Пресвятої Богородиці 5. Св. апостола Андрія Первозванного 6. Різдво Христове; 7. Богоявлення Господнє; 8. Благовіщення Пресвятої Богородиці 9. Вознесіння Господнє; 10. Блаженного свщм. Миколая (Чарнецького) і тих що з ним постраждали і бл. Свящмч. Омеляна 11. Свято Верховних Апостолів Петра і Павла 12. Св. рівноап. Володимира Хрестителя Руси-України 13. Преображення ГНІХ; 14. Успіння Пресвятої Богородиці; 15. Храмовий празник Катедрального собору
Джерела	880 §3 ККСЦ
Примітка	

Кан. 22.

кан. 199 § 2 ККСЦ	Єпархіальний Єпископ має старатися, щоб у власній катедральній церкві відправлялась принаймні частина церковного правила, навіть щоденно, згідно з законними звичаями власної Церкви свого права, також, щоб у кожній парафії в міру сил відслужувалось церковне правило в неділі і свята, головніші врочистості та їхні навечір'я.
2001 ПП УГКЦ	Єпархіальний єпископ повинен подбати, щоб у катедральній церкві служили принаймні частину церковного правила, навіть щоденно; також, щоб у кожній парафії, по змозі, служили церковне правило в неділі і у свята, важливі врочистості та їхні навечір'я.
2012 Проект	Єпархіальний єпископ повинен подбати, щоб у катедральному соборі служили принаймні частину церковного правила, а саме: вечірню, утрєню і 6 час, навіть щоденно; також, у кожній парафії, по змозі, служили вечірню і утрєню в неділі і у свята та їх навечір'я. Наполегливо рекомендується служити вечірню в неділі.
Джерела	Львівський собор (1891 рік), глава 3 частина 3.

Примітка	
----------	--

Протопресвітер

Кан. 36.

Кан. 278 § 1 ККСЦ	Протопресвітер, крім влади і повноважень, наданих йому партикулярним правом, має право й обов'язок: 1-е - розгортати і координувати спільну пастирську діяльність, 2-е - дбати, щоб священнослужителі вели життя, належне їх станом, і старанно сповняли свої обов'язки, 3-є - старатися, щоб Божественна Літургія і церковне правило відслужувались відповідно до приписів літургічних книг, щоб акуратно зберігалися краса й ошатність церков і святого посуду, особливо під час відправи Божественної Літургії і старанно охоронялась Пресвята Євхаристія, щоб належно велися і зберігалися парафіяльні книги, щоб дбайливо управлялось церковне майно, нарешті, щоб парафіяльному домові приділялось належне піклування
2001 ПП УГКЦ	Окрім обов'язків, наданих загальним правом, протопресвітер має такі права й обов'язки: ... 3) стежити, щоб парох отримували миро, а старе миро було спалене; ...
2012 Проект	§1 Окрім прав та обов'язків, наданих загальним правом та окреслених у «Правильнику протопресвітера УГКЦ», протопресвітер має такі права й обов'язки: 1. вводити на уряд новоіменованого пароха, згідно з приписами богослужбових книг, хіба що єпархіальний єпископ вирішить інакше; 2. скликати збори священнослужителів довіреної округи; 3. подавати звіт єпархіальному єпископу про стан своєї округи;
Джерела	
Примітка	

Парох

Кан. 40.

Кан. 294 ККСЦ	Парох має часто правити Божественну Літургію за народ довіреної йому парафії, а в дні, приписані партикулярним правом власної Церкви свого права зобов'язаний правити
2001 ПП УГКЦ	Парох має обов'язок служити Божественну Літургію за вірних своєї парафії щонеділі і в дні обов'язкових свят. Якщо парох опікується більше ніж однією парафією або дочірньою церквою, він зобов'язаний відслужити лише одну Божественну Літургію в наміренні за людей доручених йому парафій. Якщо парох зі слушної причини не може виконати цього обов'язку, то може доручити його виконання своєму співслужителю або іншому священникові.
2012 Проект	§1. Парох має обов'язок служити Божественну Літургію за народ своєї парафії щонеділі і в дні таких свят: <ol style="list-style-type: none">1. Різдво Пресвятої Богородиці;2. Всемірне Воздвиження Чесного і Животворящого Хреста3. Св. свцм. Йосафата – Архієпископа Полоцького4. Введення в храм Пресвятої Богородиці5. Св. апостола Андрія Первозванного6. Різдво Христове;7. Богоявлення Господнє;8. Благовіщення Пресвятої Богородиці9. Вознесіння Господнє;10. Блаженного свцм. Миколая (Чарнецького) і тих що з ним постраждали і бл. Свящмч. Омеляна11. Свято Верховних Апостолів Петра і Павла12. Св. рівноап. Володимира Хрестителя Руси-України13. Преображення ГНІХ;14. Успіння Пресвятої Богородиці;15. Храмовий празник Катедрального собору §2 Якщо парохів доручено опіку над вірними в більше ніж в одній парафії, то він може відслужити лише одну Божественну Літургію за людей усіх доручених йому парафій. §3 Якщо парох з виправданої причини не може виконати цього обов'язку, то повинен його надолужити у найближчий час, або може просити про його виконання свого співслужителя або іншого священника.
Джерела	Пропозиція робочої групи
Примітка	

Нижче духовенство і вишкіл священників

Кан. 46.

Кан. 327 ККСЦ	Якщо, крім Єпископів, пресвітерів або дияконів, також інші служителі, поставлені на нижчому священні й загально звані нижчими духівниками, допускаються чи настановляються до служіння Божому народові або до виконання обрядів Святої Літургії, то вони підлягають тільки партикулярному праву власної Церкви свого права.
2001 ПП УГКЦ	Окрім єпископів, пресвітерів або дияконів, також інші служителі, які отримали нижчі священня і звані на загал нижчим духовенством, допускаються чи настановляються до служіння Божому народові або до звершення обрядів Святої Літургії. Завдання єпархіального єпископа – видати відповідні норми, згідно з літургійними приписами щодо служіння нижчого духовенства.
2012 Проект	§ 1 Окрім єпископів, пресвітерів або дияконів, до служіння Божому народові та звершення Літургійних обрядів, настановляються, згідно з приписами літургійних книг, також інші служителі, а саме: піддиякони, читці, свічконосці, які отримали нижчі священня, а тому їх називають нижчим духовенством. § 2 Нижчому духовенству дозволяється виконувати служіння, які вимагають вищих священств у випадках необхідності та справжньої користі: 1-е- проповідання: - повноваження отримане від єпархіального Єпископа; - при виняткових обставинах; - для компенсування нестачі духовенства; - із збереженням канону 614 § 4, де гомілія застерігається тільки священників. 2-е - надзвичайний служитель св. тайни Хрещення: - повинна бути необхідність; - відсутність або перешкода: священника, диякона і члена Інституту посвяченого життя.
Джерела	
Примітка	Дискусія щодо терміну нижче духовенство, нижчі священнослужителі або нижчі служителі (Недунгатт, Путівник, с. 216).

Права і обов'язки священнослужителів

Кан. 56.

Кан. 377 ККСЦ	Усі священнослужителі повинні служити церковне правило відповідно до партикулярного права Церкви свого права
2001 ПП УГКЦ	Усі священнослужителі зобов'язані служити церковне правило щодня публічно або приватно, хіба що якась поважна причина звільнить їх від цього обов'язку.
2012 Проект	Усі священнослужителі зобов'язані щодня публічно або приватно молитись принаймні якусь цілісну частину церковного правила: утренью або всі часи, або вечірню, або повечір'я, або опівнічна, у відповідності до змоги та обставин часу, хіба що якась поважна причина звільняла б їх від цього обов'язку.
Джерела	
Примітка	

Кан. 57.

Кан. 378 ККСЦ	Священнослужителі повинні, згідно з приписом партикулярного права, часто правити Божественну Літургію, особливо в неділі і приписані свята; наполегливо рекомендується навіть щоденна відправа
2001 ПП УГКЦ	Священнослужителі зобов'язані служити Божественну Літургію в неділі й у приписані свята; наполегливо рекомендована навіть щоденна відправа.
2012 Проект	Усі священнослужителі повинні служити Божественну Літургію в неділі і у наступні свята: <ol style="list-style-type: none"> 1. Різдво Пресвятої Богородиці; 2. Всемірне Воздвиження Чесного І Животворящего Хреста 3. Св. свцм. Йосафата – Архиепископа Полоцького 4. Введення в храм Пресвятої Богородиці 5. Св. апостола Андрія Первозванного 6. Різдво Христове; 7. Богоявлення Господнє; 8. Благовіщення Пресвятої Богородиці 9. Вознесіння Господнє; 10. Блаженного свцм. Миколая (Чарнецького) і тих що з ним постраждали і бл. Свящмч. Омеляна 11. Свято Верховних Апостолів Петра і Павла 12. Св. рівноап. Володимира Хрестителя Руси-України 13. Преображення ГНІХ; 14. Успіння Пресвятої Богородиці.
Джерела	

Примітка	
----------	--

Доручення церковних завдань мирянам

Кан. 65.

кан. 408 § 2 ККСЦ	Крім церковних завдань, до яких миряни допускаються на підставі загального права, компетентна влада може залучати їх також до інших завдань, за винятком тих, які вимагають свячення або які виконувати виразно забороняє мирянам партикулярне право власної Церкви свого права
2001 ПП УГКЦ	Окрім церковних завдань, до яких миряни допускаються на підставі загального права, вони можуть бути залучені єпархіальним єпископом або за його дозволом іншою компетентною владою до інших завдань, беручи до уваги потреби й обставини, за винятком тих функцій, які вимагають свячень.
2012 Проект	§1. Беручи до уваги потреби й обставини Церкви або де справжня користь цього вимагають, через відсутність священнослужителів, миряни можуть, окрім церковних завдань, до яких вони допускаються на підставі загального права, збиратись у християнську громаду, головувати на не літургійних зібраннях, а також проповідувати Євангеліє вірним відповідно до приписів ККСЦ і за винятком тих функцій, які вимагають свячень. § 2. Мирян, котрі бажають активніше брати участь у житті церковної спільноти, слід заохочувати до прийняття нижчих свячень і служінь, передбачених церковною традицією, особливим чином готуючи їх до цього.
Джерела	
Примітка	

Катехуменат

Кан. 73.

кан. 587 § 3. ККСЦ	Партикулярне право має видати норми, які регулювали б проходження катехуменату, окреслюючи обов'язки оглашених і визначаючи їхні права
2001 ПП УГКЦ	Норми щодо проходження катехуменату, обов'язки і право катехуменів окреслені у Правильнику про катехуменат, який затверджує Патріарх – Верховний архієпископ.
2012 Проект	§1. Особа, яка вийшла з дитячого віку і ще не охрещена, та має бажання охреститись, повинна звернутись до парафії на території якої проживає, і пройти курс катехуменату, відповідно до приписів Правильника катехуменату затверджений Синодом Єпископів. §2. Курс катехуменату проводить парох особисто, або доручаючи це сорудникам. Такий курс повинен тривати не менше трьох місяців і охоплювати теми та питання віри, катехизму, християнського духовного і церковного життя, моралі, обрядів, основ Нового Завіту; відповідно до приписів Правильника катехуменату. Наприкінці курсу священник, який готував катехумена, повинен впевнитись в обізнаності кандидата з основами передбаченими Правильником; усвідомлення ним свого вибору, добровільності і повній згоді прийняття таїнства хрещення. §3. Окрім обов'язків і прав, встановлених у загальному праві і цих нормах що слідує а також Правильником катехуменату, катехумени мають такі права та обов'язки: п. 1. Обов'язки: відвідувати усі науки передбачені курсом катехуменату; особисто пізнавати правди Христової віри і науки, щоб словнившись широко вірою та любов'ю гідно прийняти таїнства християнського втаємничення; виявляти послух і підпорядкування парохів та церковній владі; виконувати літургійні приписи стосовно участі оглашених в Літургії; регулярно відвідувати храм з метою пізнання церковного, християнського, богослужбового життя, практик і традиції. п. 2. Права: отримати повноцінні та вичерпні науки і настанови стосовно християнського життя, зокрема передбачені курсом катехуменату; брати повноцінну участь в парафіяльному житті, а в богослужбовому і літургійному наскільки це передбачено приписами в цих сферах; виявляти свої думки, пропозиції і зауваження парохів та церковній владі; після закінчення курсу катехуменату та успішної перевірки необхідних знань, прийняти таїнство християнського втаємничення. п. 3. Катехумени не можуть належати до церковних об'єднань вірних. §4. Настійливо рекомендується, щоб саме єпархіальний єпископ уділяв хрещення катехуменам, які були відповідно приготувані та просять про хрещення.
Джерела	

Проповідь - Гомілія

Кан. 75.

кан. 610 § 3 ККСЦ	Таким же повноваженням проповідування наділені також диякони, хіба що партикулярне право постановляє щось інше
2001 ПП УГКЦ	Повноваженням проповідувати наділені також диякони, там, де їх законно призначено.
2012 Проект	Диякон може проповідувати Слово Боже, там, де його законно призначено або запрошено.
Джерела	

Кан. 76.

Кан. 614 § 4 ККСЦ	Гомілія застерігається священникові або, згідно з приписом партикулярного права, також дияконові.
2001 ПП УГКЦ	Гомілія застережена за священником або за згодою єпископа також за дияконом.
2012 Проект	Диякону не дозволяється голосити гомілію, хіба, що на це дасть виразну згоду місцевий ієрарх.
Джерела	

Користування некатоликів католицькими храмами**Кан. 79.**

кан. 670 § 2. ККСЦ	Якщо християни некатолики не мають місця, де могли б достойно виконувати богочитання, єпархіальний Єпископ може дати дозвіл на користування католицьким будинком або кладовищем або церквою, згідно з приписом партикулярного права власної Церкви свого права.
2001 ПП УГКЦ	Якщо християни некатолики не мають місця, де могли б гідно звершувати богочитання, єпархіальний єпископ може, на прохання компетентної некатолицької сторони, дати дозвіл на користування католицьким будинком або кладовищем, або церквою, уникаючи, однак, великого згіршення з боку вірних.
2012 Проект	Якщо християни некатолики не мають місця для гідного звершення літургійної молитви, єпархіальний єпископ може, на прохання компетентної некатолицької влади, дати дозвіл на користування греко-католицьким храмом, кладовищем, або іншим приміщенням, використовуючи це як добру нагоду для пояснення вірним таїнства єдності Христової Церкви.
Джерела	

Спілкування у таїнствах з не католиками**Кан. 80.**

кан. 671 § 5 ККСЦ	Для випадків, про які мова в §§ 2, 3 і 4, можна видавати приписи партикулярного права тільки після консультації з компетентною владою, принаймні місцевою некатолицької Церкви або церковної Спільноти, яка в цьому зацікавлена.
2001 ПП УГКЦ	Щодо випадків, про які йдеться у §§2, 3 і 4 кан. 671 ККСЦ, єпархіальний єпископ повинен видати додаткові норми, порозумівшись з компетентною зацікавленою владою, згідно із нормами загального права.
2012 Проект	§1. З огляду на неподільність Христової Церкви, яка повстала на Київській Русі, питання гостинності у таїнствах Євхаристії, Покаяння і Єлеопомазання слід вирішувати з огляду на пастирську користь, тобто спасіння кожної людини приналежної до розділених Греко-католицьких і Православних Церков. § 2. Тому, в разі потреби, вірний УГКЦ може причащатися Божою благодаттю через участь в таїнствах Євхаристії, Покаяння і Єлеопомазання, що уділяються у всіх Православних Церквах, які на це дають свою згоду і згідно з їх вимогами. Відносно інших церковних спільнот, то вірний УГКЦ може до них звертатися лише упевнившись, що Таїнства та священнослужіння цієї церковної спільноти визнані Католицькою Церквою за дійсні. Така потреба визначається небезпекою смерті, фізичною чи моральною неможливістю звернутися до власного пастиря, а також духовною користю, що може настати із спільної участі у таїнстві Євхаристії з нагоди родинного свята, похорону, чи іншого спільнотного торжества. Такого роду участь вірного УГКЦ в Таїнствах Православної Церкви не означає його переходу до цієї Церкви. § 3. Таким же чином священнослужителі УГКЦ можуть уділяти таїнства Євхаристії, Покаяння і Єлеопомазання всім тим вірним Православних Церков, які цього просять. При цьому слід упевнитися, що вірний робить це свідомо і поінформований про вчення своєї Церкви щодо таїнственої гостинності.
Джерела	Джерело: (Єкуменічний покажчик 129; Декрет про Відновлення Єдності 8). (Звернення патріарха Любомира і єпископа Любомира на «Папському синоді» в Римі року...; Канадські чи американські єпископи УГК...) Джерело: (Єкуменічний покажчик 122; 124; 132; Декрет про Східні Церкви 26-29; Декрет про Відновлення Єдності 15).

Хрещення**Кан. 81.**

Кан. 677 § 1 ККСЦ	Хрещення звичайно уділяє священник; але його уділяння належить, з дотриманням партикулярного права, до власного пароха того, хто має бути охрещеним, або до іншого священника за дозволом цього пароха чи місцевого Ієрарха; цей дозвіл законно припускається з поважної причини
2001 ПП УГКЦ	Хрещення звичайно здійснює священник, але передовсім це обов'язок пароха того, хто має бути охрещеним. Інший священник законно хрестить за дозволом цього пароха чи місцевого ієрарха; цей дозвіл законно припускається з поважної причини.
2012 Проект	Уділяти таїнство Хрещення належить парохів того, хто має бути охрещеним. Таїнство Хрещення

	<p>може уділити інший ієрей за дозволом пароха або місцевого єпископа. Ієрей, який уділив Таїнство, зобов'язаний протягом семи днів письмово, з дотриманням канону 689 ККСЦ, повідомити пароха новоохрещеної особи.</p> <p>У надзвичайних випадках таїнство Хрещення може уділити кожен вірний християнин. У такому випадку, для уцерковлення дитини потрібно парохіві помолитися ціле таїнство Хрещення, відповідно до приписів літургійних книг опускаючи лише формулу та обряд занурення.</p>
Джерела	

Кан. 82.

кан. 685 § 2 ККСЦ	Для того, щоб хтось дозволено виконував завдання хресного батька, крім того потрібно, щоб він був у віці, що його вимагає партикулярне право, і вів життя, згідне з вірою і завданням, яке має прийняти
2001 ПП УГКЦ	Для того, щоб хтось дозволено виконував завдання хресного батька, необхідно, щоб йому виповнилося 16 років і щоб він вів життя, згідно з приписами Церкви.
2012 Проект	Для того, щоб хтось дозволено виконував завдання хресного батька чи матері, необхідно, щоб йому виповнилося 16 років життя.
Джерела	Ця норма можлива лише якщо ми маємо на увазі хресного як свідка. Якщо ж хресний має відповідальність духовної опіки вік, на мою думку, повинен бути трошки соліднішим напр. 30 років. Окрім того треба чіткіше окреслити, що обов'язки хресного батька та свідка (розрізнення між хресним батьком і свідком є в ККСЦ 688)

Кан. 83.

кан. 687 § 2 ККСЦ	У приватних домах хрещення можна уділяти згідно з приписом партикулярного права або з дозволу місцевого Ієрарха.
2001 ПП УГКЦ	У приватних домах хрестити можна лише з дозволу місцевого ієрарха.
2012 Проект	Звичайним місцем для звершення таїнства Хрещення є парохіальний храм. У надзвичайних випадках, якими є здоров'я дитини чи погодні умови, таїнство Хрещення можна звершувати у приватних домах. З огляду на безпеку смерті можна охрестити у будь-якому місці.
Джерела	

Миропомазання

Кан. 85.

Кан. 693 ККСЦ	Святе миро, яке складається з олії оливок або інших рослин та із пахоців, виготовляється тільки Єпископом, за винятком партикулярного права, згідно з яким це повноваження застерігається Патріярхові.
2001 ПП УГКЦ	Святе миро, яке складається з олії оливок або з олії інших рослин та з пахоців, виготовляє тільки єпископ або Патріарх – Верховний архієпископ.
2012 Проект	Святе миро, яке складається з олії оливок або з олії інших рослин та із пахоців, виготовляє тільки Верховний архієпископ.
Джерела	

Просвіщення

Кан. 86.

Кан. 697 ККСЦ	Сакраментальне впровадження в таїнство спасіння завершується прийняттям Пресвятої Євхаристії, і тому Пресвята Євхаристія повинна уділятися після хрещення і миропомазання якнайскоріше згідно з приписом партикулярного права власної Церкви свого права.
2001 ПП УГКЦ	Сакраментальне впровадження в таїнство спасіння завершується прийняттям Пресвятої Євхаристії, яку слід уділяти після прийняття Хрещення і Миропомазання якнайшвидше.
2012 Проект	Сакраментальне впровадження в таїнство спасіння для дітей та дорослих, завершується прийняттям Пресвятої Євхаристії, яку уділяється під видом Тіла і Крови Господньої (в часі) прийняття Хрещення і Миропомазання.
Джерела	

Євхаристія

Кан. 87.

кан. 699 § 3 ККСЦ	Інші вірні завдяки хрещенню і помазанню святим миром, збираючись на відправу Божественної Літургії, беруть діяльну участь у Жертві Христовій у спосіб, визначений в літургійних книгах або партикулярним правом, і то повніше, якщо з цієї жертви приймають Тіло і Кров Господа.
2001 ПП УГКЦ	Інші вірні завдяки Хрещенню і помазанню святим миром беруть діяльну участь у Жертві Христовій, збираючись на Божественну Літургію у спосіб, визначений у літургійних книгах. Ця участь буде більш повною, якщо з цієї ж Жертви вірні прийматимуть Тіло і Кров Господню.

2012 Проект	§1 Вірні завдяки Хрещенню і помазанню святим миром беруть діяльну участь у Жертві Христовій, збираючись на Божественну Літургію, будучи присутніми на цій тайні віри. Важливо щоб вони не були сторонніми чи мовчазними глядачами, а навпаки, через краще розуміння обряду, брали участь у жертвоприношенні Церкви молитвами та співом. § 2 Ця участь буде повною, якщо з цієї Жертви вірні прийматимуть Тіло і Кров Господню.
Джерела	

Кан. 88.

Кан. 704 ККСЦ	Божественна Літургія може похвально правитись у всі дні, за винятком тих, які виключаються згідно з приписами літургічних книг Церкви свого права, до якої священник приписаний
2001 ПП УГКЦ	Божественну Літургію рекомендується служити у всі дні, за винятком тих, які виключені, згідно з приписами літургійних книг.
2012 Проект	§ 1. Божественні Літургії св. Василя Великого, св. Йоана Золотоустого та Передосвячених Дарів звершують відповідно до приписів офіційних літургійних книг. § 2. У всі дні посту св. Чотирнадцятиці окрім субот, неділь та дня Благовіщення, не буває іншої літургії окрім Передосвячених Дарів. § 3. Згідно з приписами літургійних книг існують також інші алітургійні дні у яких не звершуємо жодної Божественної літургії. Тими днями є середа і п'ятниця Сиропуситного тижня, понеділки Чотирнадцятиці та страсного тижня і Велика П'ятниця. § 4. Згідно із приписами літургійних книг двічі на день відбуваються літургії у свята Пасхи, Різдва ГНІХ, Богоявлення, та у суботи Великої Чотирнадцятиці.
Джерела	

Кан. 89.

Кан. 707 § 1 ККСЦ	Стосовно виготовлення євхаристійного хліба, молитов священників перед відправою Божественної Літургії, дотримання євхаристійного посту, літургічних риз, часу і місця відправи та тому подібних, повинні бути встановлені докладні приписи партикулярним правом кожної Церкви свого права
2001 ПП УГКЦ	Щодо виготовлення євхаристійного хліба, проказування молитов священниками перед звершенням Божественної Літургії, дотримання євхаристійного посту, визначення часу і місця богослужіння, інформацію щодо літургійних риз тощо, потрібно дотримуватися літургійних приписів, які встановлює Синод Єпископів.
2012 Проект	§ 1. Щодо виготовлення євхаристійного хліба, молитов пресвітера перед звершенням Божественної літургії, дотримання євхаристійного посту, визначення часу і місця богослужіння, літургійних риз тощо, потрібно дотримуватися літургійних приписів офіційних літургійних книг. § 2. Чин проскомидії належить звершувати використовуючи тільки виготовлені заздалегідь просфори із квасного (дріжджового) тіста, що складаються з пшеничної муки, води та солі. Агнець вирізується з просфори із печаткою хреста з надписом ІС-ХС НИ-КА (Ісус Христос - Переможець). Інші частини із просфор із печаткою Пресвятої Богородиці чи когось зі святих. На символ двох природ Спасителя - божественної і людської просфори роблять з двох половинок. Проскомидія Літургії, де не передбачається значна кількість народу, може відбутися на одній просфорі позначеній печаткою хреста з надписом ІС-ХС НИ-КА, однак завжди зобов'язує повне вирізування агнця й частини згідно з приписами літургійних книг. Рекомендується не підготовляти частини для Євхаристії раніше Проскомидії, хіба у виняткових обставинах, а тоді тільки із просфор, і самим пресвітером. § 3. Пресвітер, який готується до Божественної Літургії повинен молитися приписані молитви в рясі перед іконостасом, так як це передбачається літургійними книгами. §4. При одяганні риз потрібно чітко молитися приписані молитви згідно з приписами літургійних книг. § 5. Для звершення Божественної Літургії належить використовувати природне чисте виноградне червоне вино, без додатків спирту, хіба винного. Вино повинне бути доброї якості, приємного запаху і смаку, не змішаним і не прокислим. § 5. Священнослужителю який має намір звершувати Божественну літургію, належить годину часу утриматись від споживання густої страви до початку її служіння. У випадку необхідності звершувати кілька літургій час між їх служіннями не може бути коротший ніж 1,5 години. § 6. Священнослужителі облачаються в ризи, відтінки кольору яких мають свою символіку: Білий – це символ божественного нетварного світла. Ним облачаються у Воскресіння, Різдво Христове, Богоявлення, Вознесіння, Преображення, Благовіщення. Також його вживають при Хрещенні та Похороні дитини. Золотий – це символ слави і царства. Його найчастіше використовують, у дні вшанування Христа Господа – це переважно неділі. Також в дні Божих помазаників – пророків, апостолів і святих. Темно-червоний – це символ скорботи і жалю. Ним користуються в дні відзначення Хреста Господнього, а також в дні мучеників Христових. Також посні дні відзначаються темно-червоним

	<p>кольором.</p> <p>Зелений – це символ життя, яке проявляється через зелену природу. Вживається на день Святої Трійці (Зелені свята), Понеділок Святого Духа, Квітну Неділю та у дні пам'яті преподобних, подвижників та юродивих.</p> <p>Синій – це символ неба. Вдягається в дні Пресвятої Богородиці, а також безплотних сил.</p> <p>В суботи й неділі Великого посту, крім винятків, священнослужителі облачаються в золотисті ризи, бо в цих днях немає посту.</p> <p>§ 7. Звичайним місцем для звершення Божественної Літургії є посвячений престол у храмі на якому є антимінс єпархіального єпископа. У надзвичайних обставинах Літургію можна звершувати у гідно приготовленому місці при наявності антимінсу. Оскільки антимінс – це благословення єпархіального єпископа для служіння Євхаристії на престолі, в якому є або ще немає мощів святих мучеників, то він являється обов'язковим.</p> <p>§ 8. З огляду на цілість літургійної традиції Божественна Літургія не є прив'язаною до якогось конкретного часу. Однак звичайним її часом є початок (з вечірнею) або завершення (після повного правила) літургійного дня).</p> <p>§ 9. Таїнство Сповіді і таїнство Євхаристії є окремими таїнствами, тому їх не належить одночасно звершувати тому самому пресвітеру. Пресвітер, який сповідав після початку Літургії, нехай не приєднується до служіння цієї Літургії, так само той, хто при престолі, нехай не відходить тимчасово для сповіді вірних.</p>
Джерела	<p>Джерело: Лист кафедри літургійних наук ФБФ УКУ до архієпископа Львівського Ігора (Возняка). Римські церковнослов'янські видання рутенського варіанта у Гроттафератті</p> <p><i>Принципи Літургійного Життя</i> // http://forum.ugcc.org.ua/viewtopic.php?f=4&t=29. Євхаристійний дар вина // <i>Львівські Архиепархіальні вісті</i>, № 3 (Львів 2004/бер) 16-18. Грецька Церква. Глава "О вещи Крове Христовой" документа "Известие учительное...".</p> <p>Джерело: Антимінс // <i>Львівські Архиепархіальні вісті</i>, № 7 (Львів 2004/лип.-сер.) 4-7.</p>

Кан. 90.

Кан. 708 ККСЦ	Місцеві Ієрархи і парохі повинні дбати, щоб вірні якнайстаранніше були навчені про обов'язок приймати Пресвяту Євхаристію в небезпеці смерті і в часи, встановлені найхвалебнішою традицією або партикулярним правом власної Церкви свого права, особливо ж у Пасхальний час, коли Христос Господь переказав євхаристійні таїнства.
2001 ПП УГКЦ	Місцеві ієрархи і парохі повинні дбати, щоб вірні якнайстаранніше були навчені обов'язку часто приймати Пресвяту Євхаристію, а особливо в небезпеці смерті і принаймні в дні обов'язкових свят, зокрема – у Пасхальний період.
2012 Проект	<p>§ 1 Місцеві ієрархи і парохі повинні дбати, щоб вірні якнайстаранніше були навчені часто приймати Євхаристію в небезпеці смерті, в дні обов'язкових свят, особливо у пасхальній та різдвяній часи.</p> <p>§ 2 Пресвята Євхаристія приймається вірними один раз на день.</p> <p>Винятками є свята Пасхи, Різдва, Богоявлення в яких передбачені вечірня з Літургією напередодні свята та ранкова Служба самого свята; а також суботи Великого посту, які передбачають Літургію Напередосвячених дарів попереднього вечора.</p>
Джерела	Дуже давня єрусалимська традиція, засвідчена вже в Єтерії.

Кан. 91

Кан. 709 § 1 ККСЦ	Пресвяту Євхаристію роздає священник або, якщо так велить партикулярне право власної Церкви свого права, – також диякон
2001 ПП УГКЦ	Пресвяту Євхаристію роздає священник і, якщо є потреба, також диякон.
2012 Проект	<p>§ 1 Євхаристію під час Божественної Літургії роздає пресвітер.</p> <p>§ 2 У разі необхідності, під час Божественної Літургії диякон може допомагати пресвітеру роздавати Євхаристію вірним, але не замість нього.</p> <p>§3. Диякон та інші вірні не можуть поза Божественною Літургією роздавати Євхаристію хіба, що у особливих випадках за дозволом єпархіального Єпископа.</p>
Джерела	

Кан. 92.

Кан. 710 ККСЦ	Щодо участі дітей у Пресвятій Євхаристії, після хрещення і миропомазання, слід дотримуватися приписів літургійних книг власної Церкви свого права з застосуванням відповідних застережень
2001 ПП УГКЦ	Щодо участі дітей у Пресвятій Євхаристії після Хрещення і Миропомазання, слід дотримуватися вказівок єпархіального єпископа місця та відповідно до кан. 697 ККСЦ.
2012 Проект	<p>§ 1. Дітям, до закінчення сьомого року життя, та особам позбавленим користування розумом слід уділяти Євхаристію під видами Тіла і Крові Господньої.</p> <p>§ 2. Той хто уділяє Євхаристію повинен зважати на здатність особи спожити Євхаристію і якщо</p>

	сумнівається, слід причастити тільки під видом Крови Господньої.
Джерела	

Кан. 93.

кан. 713 § 2 ККСЦ	Щодо підготовки до участі в Пресвятій Євхаристії через піст, молитви та інші дії, вірні повинні сумлінно дотримуватись приписів Церкви свого права, до якої приписані, не лише в межах території цієї ж Церкви, а й, по змозі, в цілому світі.
2001 ПП УГКЦ	Щодо підготовки до участі у Пресвятій Євхаристії через піст, молитви тощо, вірні повинні сумлінно дотримуватись приписів літургійних книг і зберігати піст щонайменше годину перед святим причастям. Вода і ліки перед святим причастям не порушують посту.
2012 Проект	§ 1. Вірні повинні бути свідомими користі із підготовки до участі в Євхаристії через щонайменше годинний піст, молитви тощо і, сумлінно дотримуючись приписів літургійних книг, користати із повноти благодатей Євхаристійного життя Церкви. Вода і ліки перед Євхаристією не порушують посту. § 2. Вірні можуть похвально дотримуватись строгіших правил Євхаристійного посту.
Джерела	

Кан. 94.

кан. 715 § 2 ККСЦ	Можна також, якщо так дозволяє законний звичай, приймати пожертви за Літургію Передосвячених дарів і за поминання в Божественній Літургії
2001 ПП УГКЦ	Дотримуючись кан. 717 ККСЦ, дозволено приймати пожертви за Божественні Літургії, в тому числі і за Літургію Передосвячених Дарів, а також за поминання в літургіях та в інших богослужіннях, якщо є такий звичай
2012 Проект	Дозволено приймати пожертви за поминання у Божественних Літургіях, в тому числі і у Літургії Передосвячених дарів, а також за поминання в інших богослужіннях
Джерела	

Покаяння

Кан. 95.

Кан. 736 § 1. ККСЦ	Належним місцем уділення тайни покаяння є церква, з дотриманням приписів партикулярного права
2001 ПП УГКЦ	Святе таїнство Покаяння за нормальних обставин слід здійснювати в храмі.
2012 Проект	Тайну Покаяння слід уділяти в храмі у відповідно приготованому на це місці перед іконою Ісуса Христа.
Джерела	

Єлеопомазання

Кан. 96.

Кан. 741 ККСЦ	У святій тайні єлеопомазання слід уживати олії, і то, поблагословленої тим священником, який уділяє святу тайну, хіба щось інше велить партикулярне право власної Церкви свого права
2001 ПП УГКЦ	У святому таїнстві Єлеопомазання потрібно використовувати олію, освячену тим священником, який здійснює це таїнство.
2012 Проект	У таїнстві Єлеопомазання потрібно використовувати олію, кожного разу освячену тими пресвітерами, які уділяють це таїнство.
Джерела	

Свячення

Кан. 97.

Кан. 749 ККСЦ	У чужій єпархії Єпископові забороняється уділяти свячення без дозволу єпархіального Єпископа, хіба що партикулярне право патріяршої Церкви постановляє щось інше стосовно Патріярха
2001 ПП УГКЦ	У чужій єпархії єпископові заборонено святити без дозволу єпархіального єпископа; Патріарх – Верховний архієпископ може святити в чужій єпархії, попередньо повідомивши єпархіального єпископа.
2012 Проект	Взявши до уваги кан. 747 ККСЦ, Верховний архієпископ може уділяти свячення в чужій єпархії, попередньо повідомивши єпархіального єпископа.
Джерела	

Кан. 98.

Кан. 758 § 1 ККСЦ	Для того, щоб хтось міг бути законно висвяченим, вимагається: 1-е - прийняття миропомазання; 2-е - звичаї і фізичні та психічні якості, які відповідали б прийняттю свячення;
----------------------	---

	3-є - приписаний правом вік; 4-е - належні знання; 5-е - прийняття нижчих свячень згідно з приписами партикулярного права власної Церкви свого права; 6-е - дотримування проміжків часу, приписаних партикулярним правом
2001 ПП УГКЦ	Нижчі свячення уділяють згідно з Архиератиконом. Чин співця і піддиякона уділяють в один день, між піддияконським і дияконським свяченнями повинен минути щонайменше один день, між дияконатом і священством – один рік, за винятком, коли єпархіальний єпископ в окремому випадку прийме інше рішення.
2012 Проект	Для того, щоб хтось міг бути дозволено висвяченим, вимагається окрім всього того, що передбачено в кан. 758 ККСЦ прийняття нижчих свячень свічконосця, читця і піддиякона, проміжки часу між якими повинні бути принаймні один день. Між дияконськими свяченнями і священничими цей час не повинен перевищувати один рік, хіба що єпархіальний єпископ в окремому випадку постановить щось інше.
Джерела	

Кан. 99.

кан. 758 § 3 ККСЦ	Стосовно допущення до свячень одружених, слід дотримуватись партикулярного права власної Церкви свого права або спеціальних приписів, установлених Апостольським Престолом
2001 ПП УГКЦ	Одружених кандидатів за звичайних обставин слід висвячувати щонайменше після одного року зразкового подружнього життя, яке свідчило б про домашню Церкву, хіба що єпархіальний єпископ в окремому випадку вирішить інше.
2012 Проект	Зважаючи на древню традицію Церкви до свячень допускаються одружені і неодружені кандидати.
Джерела	

Кан. 100.

Кан. 759 § 1 ККСЦ	Вік приписаний для дияконату – це сповнення двадцяти трьох років, для пресвітерату – двадцяти чотирьох років зі збереженням партикулярного права власної Церкви свого права, яке вимагає вищого віку.
2001 ПП УГКЦ	Стосовно допущення до свячень, слід дотримуватись наступних правил: вік для диякона – сповнених 23 роки; вік для священника – сповнених 24 роки. Диспенза понад рік від віку, приписаного загальним правом, застережена за Патріархом – Верховним архієпископом, якщо йдеться про кандидата, який має постійне або тимчасове проживання в межах території патріаршої – верховноархієпископської Церкви, в іншому випадку – за Римським Апостольським Престолом.
2012 Проект	§1 Вік приписаний для дияконату – це сповнення двадцяти трьох років, для пресвітерату – двадцять чотири роки життя. §2. Диспенза понад рік від віку, приписаного загальним правом, застережена за Верховним архієпископом, якщо йдеться про кандидата, який має постійне або тимчасове проживання в межах території верховноархієпископської Церкви, в іншому випадку – за Римським Апостольським Престолом.
Джерела	

Кан. 101.

Кан. 760 § 1 ККСЦ	Диякона можна висвячувати тільки після успішного закінчення чотирьох років філософсько-теологічних студій, хіба що Синод Єпископів патріаршої Церкви або Рада Ієрархів постановляє щось інше.
2001 ПП УГКЦ	§ 1. Диякона можна висвячувати тільки після успішного закінчення чотирьох років філософсько-богословських студій і духовної формації. § 2. Якщо йдеться про кандидата, не призначеного до священства, то його можна висвячувати на диякона тільки після успішного закінчення трьох років студій, про що йдеться в кан. 354 ККСЦ; якщо можливо, що у майбутньому цього кандидата допустять до священства, то перед свяченням він повинен відповідно доповнити богословські студії і духовну формацію.
2012 Проект	§ 1. Диякона можна висвячувати тільки після успішного закінчення чотирьох років філософсько-богословських студій і духовної формації. § 2. Якщо йдеться про кандидата, не призначеного до священства, то його можна висвячувати на диякона тільки після успішного закінчення трьох років студій, про що йдеться в кан. 354 ККСЦ; якщо можливо, що у майбутньому цього кандидата допустять до священства, то перед свяченням він повинен відповідно доповнити богословські студії і духовну формацію.
Джерела	

Кан. 102.

Кан. 771 § 1	Імена кандидатів до свячень, згідно з приписом партикулярного права, повинні стати відомими в
--------------	---

<i>ККСЦ</i>	парафіяльній церкві кожного кандидата
2001 ПП УГКЦ	Ім'я кандидата перед отриманням свячень має бути виголошене в парафії, де він хрестився, та у парафії, де він проживав довший період часу, включно з семінарією.
2012 Проект	Єпархіальний єпископ повинен подбати, щоб ім'я кандидата перед отриманням свячень було виголошене у парафії, де записане хрещення кандидата та у парафії тимчасового і постійного місця проживання включно з семінарією.
Джерела	

Кан. 103.

<i>Кан. 772 ККСЦ</i>	Кожний кандидат, що має прийняти свячення, повинен відбутися реколекції в спосіб, окреслений партикулярним правом.
2001 ПП УГКЦ	Кандидат у священство має взяти участь у повних п'ятиденних духовних вправах. У виняткових випадках, коли свячення проходять без великих інтервалів у часі, та перед наступним свяченням кандидат зобов'язаний мати принаймні день духовних вправ, а також сповідь.
2012 Проект	Кандидат у священство має взяти участь принаймні у триденних духовних вправах у місці і в спосіб визначений єпархіальним єпископом. Після закінчення цих духовних вправ, кандидат повинен отримати відповідне посвідчення.
Джерела	

Подружжя

Кан. 104.

<i>Кан. 782 § 1 ККСЦ</i>	Заручини, які похвально передують подружжю, відповідно до найдавнішої традиції східних Церков, підлягають партикулярному праву власної Церкви свого права.
2001 ПП УГКЦ	Перед подружжям можна укласти заручини; згідно з приписами богослужбових книг, обряд заручин може бути udzielений у відповідний період часу, незалежно від шлюбу.
2012 Проект	Перед подружжям можна укласти заручини; згідно з приписами богослужбових книг, обряд заручин може бути udzielений у відповідний період часу, незалежно від шлюбу.
Джерела	

Кан. 105.

<i>Кан. 784 ККСЦ</i>	На підставі партикулярного права кожної Церкви свого права, в погодженні з єпархіальними Єпископами інших Церков свого права, які виконують владу на тій самій території, слід установити норми щодо іспиту наречених та інших засобів для проведення перевірки перед одруженням, особливо стосовно хрещення і вільного стану, після старанного дотримання таких норм можна приступити до вінчання
2001 ПП УГКЦ	Єпархіальному єпископові в погодженні з єпархіальними єпископами інших Церков свого права, які виконують владу на тій самій території, слід установити норми щодо іспиту наречених та щодо інших засобів для проведення перевірки перед одруженням, особливо стосовно хрещення і вільного стану; після старанного дотримання таких норм можна приступити до вінчання.
2012 Проект	Єпархіальному єпископові в погодженні з єпархіальними єпископами інших Церков свого права, які виконують владу на тій самій території, слід установити норми щодо іспиту наречених та щодо інших засобів для проведення перевірки перед одруженням, особливо стосовно хрещення і вільного стану; після старанного дотримання таких норм можна приступити до вінчання.
Джерела	

Кан. 106.

<i>кан. 800 § 2 ККСЦ</i>	Партикулярне право Церкви свого права може встановлювати вищий вік для законного вінчання
2001 ПП УГКЦ	Для законного правомірного подружжя кожен єпарх повинен узгодити, беручи до уваги цивільне законодавство, правомірний вік.
2012 Проект	Дозволений вік для вінчання становить сімнадцять років для жінки і вісімнадцять років для чоловіка.
Джерела	

Кан. 107.

	ДОДАНИЙ КАНОН ПАРТИКУЛЯРНОГО ПРАВА
2001 ПП УГКЦ	Якщо укладається мішане подружжя, обов'язковою є заява особи католицького віровизнання, що вона готова усунути небезпеку втрати віри і дати щирі обітницю зробити, по змозі, все, аби всі діти були виховані і охрещені у Католицькій Церкві. Особа не католицького віровизнання повинна бути повідомлена про цю заяву у спосіб, який визначив єпархіальний єпископ.
2012 Проект	Якщо укладається мішане подружжя, обов'язковою є заява особи католицького віровизнання, що вона готова усунути небезпеку втрати віри і дати щирі обітницю зробити, по змозі, все, аби всі діти були виховані і охрещені у Католицькій Церкві. Особа не католицького віровизнання повинна бути

	повідомлена про цю заяву у спосіб, який визначив єпархіальний єпископ.
Джерела	

Кан. 108.

кан. 831 § 2 ККСЦ	Подружжя слід укласти перед парохом нареченого, хіба що партикулярне право велить щось інше або виправдовує слушна причина
2001 ПП УГКЦ	Подружжя слід укласти у присутності пароха нареченої або нареченого.
2012 Проект	Подружжя звершує парох нареченого або нареченої.
Джерела	

Кан. 109.

кан. 837 § 2 ККСЦ	Не можна правосильно вінчатися через уповноваженого, хіба що партикулярне право власної Церкви свого права постановляє щось інше. У цьому випадку слід подбати також про умови, за яких можна укласти таке подружжя.
2001 ПП УГКЦ	Не можна правомірно вінчатися через уповноваженого.
2012 Проект	Не можна правосильно вінчатися через уповноваженого.
Джерела	

Кан. 110.

кан. 838 § 2 ККСЦ	Щодо часу вінчання треба дотримуватись приписів, установлених партикулярним правом власної Церкви свого права
2001 ПП УГКЦ	У разі необхідності дозволено під час посту отримати канонічне вінчання.
2012 Проект	У разі необхідності дозволено під час посту отримати канонічне вінчання.
Джерела	

Кан. 111.

кан. 864 § 2 ККСЦ	На підставі партикулярного права Церкви свого права можуть бути встановлені інші причини, залежно від звичаїв народів і обставин місця
2001 ПП УГКЦ	Якщо одне з подружжя без відома другої сторони залишить її (його) та родину і не дає ніякої вістки про себе упродовж довшого часу (щонайменше 1 рік), тоді потерпіла сторона може просити місцевого єпарха про декрет подружньої сепарації.
2012 Проект	Якщо один із подругів без відома другої сторони залишить сторону та їх дітей і не дає ніякої вістки про себе упродовж щонайменше одного року, тоді потерпіла сторона може просити компетентну владу про декрет подружньої сепарації.
Джерела	

Посвячення і благословення, святі місця і часи, культ святих, обіт і присяга

Кан. 112.

кан. 867 § 2 ККСЦ	Щодо посвячень і благословень слід дотримуватись норм партикулярного права власної Церкви свого права
2001 ПП УГКЦ	Щодо посвячень і благословень, слід дотримуватися літургійних норм.
2012 Проект	§ 1. Крім святих Таїнств, в Церкві існують посвячення, освячення і благословення завдяки яким вірні отримують благодаті у власних потребах повсякденного життя. Посвячення здійснюються над особами для служіння Церкві. Через освячення присвячуються місця і предмети для церковного служіння. Через благословення освячується все, що служить людині для спасіння. Ці посвячення, освячення і благословення надаються від імені Церкви, священнослужителями згідно літургійних книг. § 2. Великий екзорцизм є формою благословення, який уділяється тільки з виразного делегування єпархіального Єпископа.
Джерела	

Похорон

Кан. 113.

Кан. 879 ККСЦ	Після похорону слід зробити запис у книзі померлих згідно з приписом партикулярного права
2001 ПП УГКЦ	Після чину похорону у книзі померлих слід зробити такий запис: – ім'я, прізвище; – інформація про батьків; – день, місяць, рік народження і дата смерті;

	– номер медичної довідки, де вказано причину смерті, та, якщо є, номер могили; – адресу, за якою проживав покійний.
2012 Проект	Після чину похорону у книзі реєстрації похоронів слід зробити запис: – ім'я, прізвище померлого; – день, місяць, рік народження і дата смерті; – номер свідоцтва про смерть, та місце поховання; – адресу, за якою проживав померлий.
Джерела	

Приписані свята

Кан. 114.

Кан. 880 § 3 ККСЦ	Приписаними святами, спільними для всіх східних Церков, крім неділь, є дні Різдва Господа Нашого Ісуса Христа, Богоявлення, Вознесіння, Успіння Святої Богородиці Марії і день Святих Апостолів Петра і Павла, із збереженням партикулярного права Церкви свого права, затвердженого Апостольським Престолом, на підставі якого деякі приписані свята скасовуються або переносяться на неділю <i>кан. 881 § 4.</i> Вірні повинні в ці дні утримуватися від виконання тих робіт і занять, які перешкоджають віддавати Богу честь і переживати радість, властиву Господньому дню, а також користуватися належним духовним і фізичним відпочинком.
2001 ПП УГКЦ	Окрім неділі, вірні зобов'язані святкувати такі церковні свята: 1. Різдво Христове; 2. Богоявлення Господнє; 3. Вознесіння Господнє; 4. Благовіщення Пресвятої Богородиці; 5. Успіння Пресвятої Богородиці; 6. Свято Верховних апостолів Петра і Павла. У ці дні вірні зобов'язані брати повну участь у Святій Літургії, вислухати проповідь, не виконувати важку заробітну працю. Синод Єпископів заохочує всіх вірних до участі у богослужіннях під час традиційних свят церковного календаря.
2012 Проект	§1. Окрім неділі, вірні зобов'язані святкувати такі церковні свята: 1. Різдво Христове; 2. Богоявлення Господнє; 3. Вхід Господній до Єрусалиму; 4. Воскресіння Христове; 5. Вознесіння Господнє; 6. Зіслання Святого Духа; 7. Благовіщення Пресвятої Богородиці; 8. Преображення ГНІХ; 9. Успіня Пресвятої Богородиці; 10. Свято Верховних апостолів Петра і Павла; 11. Різдво Пресвятої Богородиці; 12. Всесвітнє Воздвиження Чесного І Животворящого Хреста 13. Введення в храм Пресвятої Богородиці 14. Храмовий празник §2. У ці дні вірні зобов'язані брати участь у Святій Літургії і утриматися від важкої праці. §3. Синод Єпископів заохочує всіх вірних до участі у богослужіннях під час традиційних свят церковного календаря.
Джерела	

Дні покаяння

Кан. 115

Кан. 882 ККСЦ	У дні покаяння вірні зобов'язані дотримуватися посту або стриманості у спосіб, установлений партикулярним правом власної Церкви свого права
2001 ПП УГКЦ	У дні покаяння вірні зобов'язані дотримуватися посту, особливо Чотиридесятниці, або інших постів, згідно з традиціями місцевості, в якій вірні мешкають.
2012 Проект	Варіант 1 §1. Усі вірні, віком від 14 років і до дня 60-річчя, зобов'язані постити в наступні періоди та дні церковного року: п. 1. Великий Піст, який триває від понеділка по Сиропусній неділі до Страсної суботи включно; Петрівка, від понеділка після неділі всіх Святих до навечір'я празника верховних апостолів Петра і Павла включно; Успенський Піст або Спасівка, починаючи від 1 серпня за ст. ст. (перенесення

чесного і животворного Хреста та мучеників макавейських), до навечір'я Успіння Пресвятої Богородиці включно; Різдвяний Піст або Пилипівка, від дня після ап. Пилипа до навечір'я Різдва Христового включно.

У перший день Великого Посту і Страсну п'ятницю – суворий піст, тобто слід стримуватись від вживання продуктів і страв, які містять м'ясо, а також молокопродуктів і яєць. В перший і останній тижні Великого Посту (всі дні, окрім неділі) утримуватись від продуктів та страв, які містять м'ясо. В інші його тижні: в понеділки, середи та п'ятниці слід стриматись від продуктів і страв, що містять м'ясо; вівторки, четверги, суботи, неділі дозволено усі види продуктів та страв.

Інші вище зазначені періоди постів: в перший і останній дні посту, як теж в понеділки, середи та п'ятниці слід стриматись від продуктів і страв, що містять м'ясо. У вівторки, четверги, суботи, неділі дозволено усі види продуктів та страв.

п. 2. Одноденні пости: навечір'я Різдва Христового, навечір'я Богоявління, усікновення голови св. Івана Хрестителя, Воздвиження Чесного Хреста. В ці дні зобов'язує стримуватись від вживання продуктів та страв із м'ясом; з одноразовою їжею до сита і додатковими скромними підкріпленнями. Постити слід також в усі п'ятниці року.

п. 3. У дні посту зобов'язує утримання від участі в гучних забавах, танцях, розвагах та подібних заходах.

§2. Винятками у періодах та днях посту є загальниці, тобто звільнення від обов'язку посту. Загальницями є наступні періоди та дні: від Різдва Христового до Навечір'я Богоявління; від неділі про Митаря і Фарисея до неділі про Блудного Сина; від Неділі Пасхи до Томиної неділі; від Зіслання Святого Духа до неділі Всіх Святих; у Господські і Богородичні празники упродовж року.

§3. Звільняються від будь-якого обов'язку посту особи: хворі; тим, кому потрібне повноцінне харчування; особи після операції; матері в часі вагітності, родів та аж до закінчення годування грудьми; подорожуючі; ті, що важко працюють; харчуються в громадських їдальнях чи в гостях і не мають змоги вибору їжі; учні та студенти в період сесії, підготовки та здачі екзаменів (коли організм потребує повноцінного харчування).

§4. В окремих випадках звільняти від обов'язку постити може місцевий ієрарх (єпархіальний єпископ, протосинкел, синкел), парох, або сповідник, на підставі поданої прохачем об'єктивної та виправданої причини.

Варіант 2

§1. Усі вірні, віком від 14 років і до дня 60-річчя, зобов'язані постити в наступні періоди та дні церковного року:

п. 1. Великий Піст, який триває від понеділка по Сиропусній неділі до Страсної суботи включно; Петрівка, від понеділка після неділі всіх Святих до навечір'я празника верховних апостолів Петра і Павла включно; Успенський Піст або Спасівка, починаючи від 1 серпня за ст. ст. (перенесення чесного і животворного Хреста та мучеників макавейських), до навечір'я Успіння Пресвятої Богородиці включно; Різдвяний Піст або Пилипівка, від дня після ап. Пилипа до навечір'я Різдва Христового включно.

У перший день Великого Посту і Страсну п'ятницю – суворий піст, тобто слід стримуватись від вживання продуктів і страв, які містять м'ясо, а також молокопродуктів і яєць. В перший і останній тижні Великого Посту (всі дні, окрім неділі) утримуватись від продуктів та страв, які містять м'ясо. В інші його тижні: в середи та п'ятниці слід стриматись від продуктів і страв, що містять м'ясо; понеділки, вівторки, четверги, суботи, неділі дозволено усі види продуктів та страв.

Інші вище зазначені періоди постів: в середи та п'ятниці слід стриматись від продуктів і страв, що містять м'ясо. У понеділки, вівторки, четверги, суботи, неділі дозволено усі види продуктів та страв.

п. 2. Одноденні пости: Навечір'я Різдва Христового, навечір'я Богоявління, усікновення голови св. Івана Хрестителя, Воздвиження Чесного Хреста. В ці дні зобов'язує стримуватись від вживання продуктів та страв із м'ясом; з одноразовою їжею до сита і додатковими скромними підкріпленнями. Постити слід також в усі п'ятниці року.

п. 3. У дні посту зобов'язує утримання від участі в гучних забавах, танцях, розвагах та подібних заходах.

§2. Винятками у періодах та днях посту є загальниці, тобто звільнення від обов'язку посту. Загальницями є наступні періоди та дні: від Різдва Христового до Навечір'я Богоявління; від неділі про Митаря і Фарисея до неділі про Блудного Сина; від Неділі Пасхи до Томиної неділі; від Зіслання Святого Духа до неділі Всіх Святих; у Господські і Богородичні празники упродовж року.

§3. Звільняються від будь-якого обов'язку посту особи: хворі; тим, кому потрібне повноцінне харчування; особи після операції; матері в часі вагітності, родів та аж до закінчення годування грудьми; подорожуючі; ті, що важко працюють; харчуються в громадських їдальнях чи в гостях і не мають змоги вибору їжі; учні та студенти в період сесії, підготовки та здачі екзаменів (коли організм потребує повноцінного харчування).

§4. В окремих випадках звільняти від обов'язку постити може місцевий ієрарх (єпархіальний єпископ,

	протосинкел, синкел), парох, або сповідник, на підставі поданої прохачем об'єктивної та виправданої причини.
Джерела	(Джерела: Постанови Тридцять восьмої сесії Синоду Єпископів Києво-Галицького Верховного Архієпископства УГКЦ, Київ-Княжичі, 3-4 березня 2008 року Божого, п. 3; <i>Постанова про піст</i> , в: Благовісник Верховного Архієпископа Візантійсько-Українського обряду 2 (1966) кн. 2-4, с. 197; <i>Чинности и рішення руского провінціального собора въ Галичині отбувшого ся во Львові въ році 1891</i> , титул XI).

Вшанування ікон

Кан. 116.

Кан. 886 ККСЦ	Треба зберігати практику поміщення в церквах для вшанування вірними священних ікон або образів у спосіб і в порядку, які встановлює партикулярне право власної Церкви свого права
2001 ПП УГКЦ	У кожному храмі, згідно із літургійними приписами, повинен бути встановлений іконостас.
2012 Проект	<p>§ 1. У кожному храмі повинен бути встановлений іконостас та знаходитись ікони у такому порядку та місцях:</p> <p>п. 1. Іконостас: Праворуч від царських воріт – ікона Христа-Спасителя, ліворуч – Богородиці з Христом-Дитям. Якщо передбачається, то праворуч від ікони Христа-Спасителя слід розмістити ікону святого – покровителя храму, або храмову ікону; ліворуч від Богородиці – ікону св. Миколая, або свщч. Йосафата (або найбільш шановану ікону чи святого в даному регіоні). Над цим рядом ікон розміщується ряд 12-тих свят, з іконою Тайної Вечері посередині; над ним – ряд з 12-ма апостолами, з Христом-Вседержителем посередині. Над цими трьома рядами можна встановлювати ряд 12-ти пророків, з іконою Христа, або Івана Хрестителя посередині; над ним, на самому вінці іконостасу, – ікону розп'яття Христа, з Богородицею та Іваном Богословом по її боках.</p> <p>п. 2. На тетраподі, в кожному храмі, повинні знаходитись: розп'яття Христа (хрест з розп'яттям), а ліворуч від нього ікона храмового святого чи святого. У святилищі, за престолом, на стіні, повинна знаходитись ікона Пресвятої Трійці або Ісуса Христа</p> <p>§2. При розписі храмів, чи розміщенні у них інших ікон, або образів, слід керуватись вказівками місцевого єпархіального єпископа. При цьому перевагу та головніші місця слід відводити під ікони/образи найбільш шановані в єпархії чи місцевій церковній провінції, а також святим, які походять з Русі-України.</p> <p>§3. Усі ікони, чи образи повинні бути написані у східному, церковному мистецькому стилі, зокрема візантійському, або українському, притримуючись одного єдиного обраного стилю. Стиль розпису храму та іконостасу, розміщення ікон, потрібно проектувати цілісно, щоб усе отримало гармонійний вигляд.</p> <p>§4. Перед встановленням іконостасу його проект, а також усі ікони, чи образи, які мають бути написані на стінах храму, повинні обов'язково пройти затвердження місцевого ієрарха (за що відповідальний парох – <i>або викинути цей додаток</i>).</p> <p>§5. У випадку неможливості виконати приписи §1, з огляду на архітектурні особливості храму, або інші об'єктивні причини, при розміщенні ікон та будові іконостасу, слід керуватись вказівками єпархіального єпископа.</p> <p>§6 <i>Якщо Божественна Літургія відбувається не в храмі слід установити ікони Ісуса Христа і Пресвятої Богородиці.</i></p>
Джерела	

Екуменізм

Кан. 118.

кан. 904 §1 ККСЦ	Починання екуменічного руху слід дбайливо підтримувати в кожній Церкві свого права спеціальними приписами партикулярного права, причому цим рухом керує від імені всієї Церкви Апостольський Престол
2001 ПП УГКЦ	Починання екуменічного руху слід дбайливо підтримувати, плекати, згідно із нормами Римської Апостольської Столиці та Правильником Синоду Єпископів патріаршої – верховноархієпископської Церкви.
2012 Проект	<p>§1. Екуменічна позиція Української Греко-Католицької Церкви основана на помісності, яка традиційно характеризується двома аспектами. З одного боку, будучи законною спадкоємицею історичної Київської митрополії, УГКЦ належить до християнського Сходу, зберігаючи і плекаючи східну духовність, богослов'я, канонічний порядок та обряд. З іншого боку, вона втішується повним сопричасття між усіма Церквами свого права, які визнають особливе Петрове служіння Єпископа Риму. УГКЦ молитовно прагне євхаристійної єдності між усіма Церквами Заходу і Сходу.</p> <p>§2. У своїй екуменічній діяльності УГКЦ ставить перед собою такі пріоритетні завдання: 1- на міжцерковному рівні - утверджувати власну ідентичність як Східної Католицької Церкви.</p>

	<p>розкривати багатства східної традиції для християн Західної Церкви й бути одним із репрезентантів католицизму на православному Сході;</p> <p>2- на українському рівні - плекати стосунки з Церквами київської традиції на основі відродження спільної спадщини київського християнства, взаємного прощення та примирення, спільної євангелізаційної праці, збереження релігійно-культурної ідентичності як в Україні, так і в діаспорі.</p> <p>§3. Потрібно ці екуменічні принципи поширювати, зокрема через:</p> <p>1 - Плекання екуменічного виховання семінаристів, катехитів, осіб богопосвяченого життя, священнослужителів та мирян.</p> <p>2 - Участь та заохочування некатоліків до спільних і регулярних молитв, там де це можливе, особливо в часі національних свят, чи дат загально-державного чи регіонального поминання чи смутку.</p> <p>3 - Плекання, створювання або заангажування в екуменічні соціальні ініціативи у нагальних питаннях, як служіння хворим, потребуючим, голодним, мігрантам, захист християнських цінностей і моралі.</p> <p>4 - Особисту духовність кожного священнослужителя і його спосіб ставлення до служителів інших традицій, який має бути прикладом до наслідування вірним у справах християнської єдності.</p> <p>§4. 1 Священнослужителі можуть зустрічатися зі служителями східних некатоліцьких Церков та інших церковних Спільнот для молитви і братнього спілкування на місцевому рівні регулярно або в основні моменти літургійного року.</p> <p>2 - Брати участь у національних або міжнародних зустрічах екуменічного характеру.</p> <p>3 - Плекати дружні стосунки зі служителями східних некатоліцьких Церков та церковних Спільнот на рівні парохії, епархії і регіону, які є доказом взаємної довіри, турботи і передусім спільної любові до Христа і до Церкви.</p>
Джерела	

Адміністративні оплати та пожертви

Кан. 126.

кан. 1013 §1 ККСЦ	До епархіального Єпископа належить у межах, установлених партикулярним правом власної Церкви свого права, встановлювати оплати на різні акти влади управління і пожертви з нагоди відправи Божественної Літургії, св. Тайн, освячень і благословень або будь-яких інших літургійних відправ, хіба що загальне право передбачає щось інше
2001 ПП УГКЦ	Єпархіальний єпископ має обов'язок встановити оплати на різні акти влади управління і пожертви з нагоди звершення Божественної Літургії, святих тайств, освячень і благословень або будь-яких інших літургійних відправ, хіба що загальне право передбачає щось інакше.
2012 Проект	
Джерела	

Заклучення

Спробував в цій статті описати нормативні документи сучасної літургійної традиції УГКЦ відповідно до ККСЦ та Партикулярного Права УГКЦ, зупинившись зокрема над двома питаннями. Перше – це невирішена проблема літургійної еkleзіології, яка повинна остаточно вказати, в який напрям має одностайно рухатися УГКЦ, для того, щоб її літургійна молитва дійсно була мирною і вселенською. Друге – це передбачені зміни до Партикулярного Права УГКЦ, які повинні допомогти самій УГКЦ остаточно схилитися до того, щоб в майбутньому літургійне законодавство УГКЦ дійсно відповідало її походженню, покликанню і майбутньому. Вважаю також, що вирішення цих питань є очевидно тільки першим етапом розуміння того, що літургійні книги є основними законодавчими нормативними документами літургійної традиції і вони повинні стати інтегральною частиною майбутньої *Кормчої книги* чи *Канонічного Збірника* УГКЦ,

де поруч із установчими, дисциплінарними, карними та іншими книгами законів, будуть і літургійні.